

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף ד' ע"א וע"ב

אשם שנתכפרו בעלו באחר ונותן, שלכתחילה ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו עולה, מה הדין בהקריבו בעצמו לעולה? [תד"ה אשם].

קודם כפרה ¹	אחר כפרה וקודם ניתוק	אחר ניתוק
פסול מדאורייתא	פסול מדאורייתא	גזירה דרבנן וכשר בדיעבד
פסול מדאורייתא	גזירה דרבנן וכשר בדיעבד	גזירה דרבנן וכשר בדיעבד
רבינו תם ³		

מנחות דף ד' ע"ב

מה דין חטאת ועולה יולדת בדינים דלהלן?

לענין להביאו לאחר מיתתה ⁴	לענין איזה גדר של קרבן הוא
לא מביאים היורשים	מכשיר ⁵
מביאים היורשים	מכפר
חטאת	
עולה	

המפריש מעות לנזירותו באופנים דלהלן מה דינם?

מה יעשו במעות?	האם יש בהם מעילה?
חי: ילכו לקרבנותיו מת: יפלו לנדבת ציבור	לא נהנין ולא מועלין ⁶
חי: ילכו לקרבנותיו מת - בחטאת: יוליכו לים המלח - בעולה ושלמים: יביאו בהם עולה ושלמים	חטאת ושלמים: לא נהנין ולא מועלין עולה: מועלין
במעות סתומים	
במעות מפורשים	

¹ פירוש, כגון שהפריש חטאת ואבדה, והפריש אחרת, ונמצאת הראשונה - שעתה שתי החטאות לפניו, והקריב אחת מהן לעולה.

² הנה רש"י בסוגיין פירש שקודם ניתוק הוא פסול מקרא שהוא בהיותו יהא, וזו היא גם ההלכה למשה מסיני שכל שבחטאת מתה באשם רועה, אמנם כל זה עד שמסרו לרועה, אולם אם מסרו לרועה כשר לעולה אפי' הוא בעצמו, אלא שלכתחילה משום גזירה שגזרו לאחר כפרה אטו קודם כפרה לכן צריך שיסתאב ויביא בדמיו עולה, [וכן ס"ל לרבינו שמואל. ומיישב את קושית התוס' על רש"י מסוגיא דפסחים דמשמע שניתוק לרעה הוא רק דרבנן, ואומר שלא גרסינן התם: כי לא ניתק נמי וכו'].

³ הנה רבינו תם חולק, וס"ל שכל דין ניתוק הוא רק דרבנן, ולכן לא גורס בסוגיתנו: ניתק אין לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהיותו יהא, דגם בלא ניתוק אם כבר נתכפרו בעליו אין איסור דאורייתא, ורק גזירה דרבנן היא לאחר כפרה אטו קודם כפרה - ולכך צריך ניתוק ורעה. ולשיטתו ההלכה לא באה לומר שבאשם רועה [דניתוק הוא דרבנן וכו'"], אלא באה לומר שאשם קרב עולה. עוד כתבו תוס', דאפשר לפרש שניתוק הוא דאורייתא, אולם זה דוקא קודם שנתכפר באשם השני, שאז צריך ניתוק דאורייתא וכדילפינן מקרא אשם הוא - הוא בהיותו יהיה, וא"כ גרסינן שפיר בסוגין ניתק אין לא ניתק לא - אמנם מייירי בקודם כפרה.

⁴ בפשטות לשון הגמרא הנדון דוקא אם הביאה קרבן אחד מחיים, אז יש לדון אם מביאים היורשים את השני לאחר מיתה. אולם אם לא הביאה שום קרבן מחיים משמע שלא יביאו אפי' לעולתה לאחר מיתה. וכן כתבו הרמב"ן והריטב"א בקידושין דף י"ג ע"ב, אמנם הראב"ד חולק.

⁵ חטאת יולדת נקראת מכשיר - דמכשירה לאכול בקדשים. ומדחטאתה באה להכשיר, עולתה באה לכפר.

⁶ דכיון שראויים לבוא כולם שלמים, ובשלמים לא שייך מעילה קודם זריקה. אמנם אין נהנין מהן מדרבנן, מפני דמי עולה שבהם.